

Informacje
podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Zgierzu
według stanu na dzień 31.12.2018 roku

Zgierz, czerwiec 2019r.

Spis treści:

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawowe informacje o Banku	3
III. Cele i strategie zarządzania poszczególnymi ryzykami	5
IV. Fundusze własne / uzgodnienia pozycji kapitału Tier I i II	14
V. Metody wyznaczania wymogów kapitałowych.....	17
VI. Informacje w zakresie ryzyka kredytowego.....	19
VII. Ekspozycje w papierach kapitałowych i dłużnych nieuwzględnionych w portfelu handlowym	25
VIII. Ryzyko operacyjne	27
IX. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	28
X. Ujawnienie informacji z zakresu ryzyka płynności i finansowania	30
XI. Polityka w zakresie wynagrodzeń	37
XII. Dźwignia finansowa	38
XIII. Stosowane techniki ograniczania ryzyka	39
XIV. Zasady ładu Korporacyjnego	41
XV. System kontroli wewnętrznej	43
XVI. Oświadczenia Zarządu	46

I. Wprowadzenie

Niniejszy dokument „Informacje podlegające ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Zgierzu”, zwany dalej „Raportem”, zawiera informacje o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczące profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2018 r.

Raport uwzględnia wymogi określone w :

- 1) Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”, z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (część ósma),
- 2) Ustawie Prawo bankowe (art. 111 oraz 111a),
- 3) Zasadach Ładu Korporacyjnego Banku Spółdzielczego w Zgierzu,
- 4) Statucie Banku Spółdzielczego w Zgierzu (§ 33 ust.1),
- 5) rekomendacjach nadzorczych wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, ze szczególnym uwzględnieniem Rekomendacji M, P i H.

Niniejszy Raport sporządzono na podstawie obowiązujących w Banku procedur wewnętrznych:

- 1) „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Zgierzu dotyczącej adekwatności kapitałowej”, wprowadzonej Uchwałą nr 154/2015 Zarządu Banku z dnia 9.12.2015 r., zatwierdzonej Uchwałą nr 31/2015 Rady Nadzorczej z dnia 11.12.2015 r. z późn. zm.
- 2) „Instrukcji sporządzania i ogłaszania informacji dotyczących ujawnieniu w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” wprowadzonej Uchwałą nr 154/2015 Zarządu Banku z dnia 9.12.2015r. z późn. zm.

Bank w zakresie ujawnianych informacji pomija informacje uznane za nieistotne. Informacje nieistotne, to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję odbiorcy opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych. Ponadto Bank pominął informacje zastrzeżone lub poufne. Informacje uznaje się za zastrzeżone, jeżeli w opinii Banku ich podanie do wiadomości publicznej osłabiłoby pozycję konkurencyjną. Informacje uznaje się za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.

W przypadku pominięcia informacji, wiadomość o tym jest podawana w odpowiedniej części niniejszego Raportu.

Bank informuje, że niniejszy Raport obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w części ósmej Rozporządzenia CRR.

Niniejszy Raport w pełni spełnia wymagania dyscypliny rynkowej.

Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres 01.01. - 31.12.2018r.

Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

II. Podstawowe informacje o Banku

Bank Spółdzielczy w Zgierzu z siedzibą w Zgierzu ul. Długa 62a.

Rejestracja sądowa: od 08.06.2002r. – Sąd Rejonowy dla Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego Rejestr Przedsiębiorców - nr rejestru - KRS 0000115917.

Bank posiada nr statystyczny REGON 000502701.

Przedmiotem działalności Banku według PKD jest:

- 64.19.Z - pozostałe pośrednictwo pieniężne,
- 64.91.Z – leasing finansowy,
- 64.99.Z - pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- 66.19.Z - pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- 66.22.Z - działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- 68.10.Z - kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- 74.90.Z - pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana.

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie województwa łódzkiego oraz 8 powiatów: gostynińskiego, sochaczewskiego, żyrardowskiego, grójeckiego oraz warszawskiego zachodniego, goleniowskiego, bialskiego i Warszawy – miasta na prawach powiatu.

Główna działalność Banku koncentruje się na terenie 5 gmin: Zgierz, Miasto Zgierz, Stryków, Głowno oraz Miasta Głowno.

Jednostki organizacyjne Banku na dzień 31.12.2018r.:

- Centrala Banku w Zgierzu przy ul. Długiej 62 A,
- Filia Banku w Zgierzu przy ul. Parzęczewskiej 21,
- Filia Banku w Strykowie przy ul. Targowej 12,
- Filia Banku w Głownie przy ul. Młynarskiej 1,
- Punkt Obsługi Bankowej Nr 1 w Zgierzu przy ul. Długiej 16,
- Punkt Obsługi Bankowej Nr 2 w Zgierzu przy ul. Długiej 49,
- Punkt Obsługi Bankowej Nr 3 w Zgierzu przy ul. Łęczyckiej 4,
- Punkt Obsługi Bankowej Nr 4 w Zgierzu przy ul. Boya-Żeleńskiego 45,
- Punkt Obsługi Bankowej Nr 5 w Zgierzu przy Pl. Jana Pawła II 17,
- Punkt Obsługi Bankowej w Giecznie przy ul. Główniej 25.

Działalnością Banku w 2018 roku kierował Zarząd w składzie:

- Elżbieta Zytek - Prezes Zarządu Banku,
- Krystyna Nowak - Z-ca Prezesa Zarządu Banku,
- Marzena Iskrzyńska - Z-ca Prezesa Zarządu Banku,
- Piotr Witczak - Członek Zarządu Banku,

W 2018 roku nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu.

Rada Nadzorcza Banku w okresie od 01.01.2018r. roku do 29.05.2018r działała w następującym składzie:

- Krzysztof Zatorski – Przewodniczący
- Bogusław Błaszczuk – Z-ca Przewodniczącego
- Andrzej Milczarek – Sekretarz
- Krystyna Ignaczak – Członek
- Iwona Grymm – Członek

- Irena Urbaniak – Członek
- Zbigniew Stopczyk – Członek

W 2018 r. wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej. Od 29.05.2018r. działała w następującym składzie:

- Krzysztof Zatorski – Przewodniczący
- Bogusław Błaszczak – Z-ca Przewodniczącego
- Andrzej Milczarek – Sekretarz
- Krystyna Ignaczak – Członek
- Iwona Grymm – Członek
- Irena Urbaniak – Członek
- Jan Kromkowski – Członek

W Banku funkcjonuje Komitet Audytu w składzie:

- Jan Kromkowski – Przewodniczący
- Iwona Grymm – Członek
- Irena Urbaniak – Członek

Bank Spółdzielczy w Zgierzu zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie. Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

III. Cele i strategie zarządzania poszczególnymi ryzykami

Strategie i Polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami.

W 2018r. zarządzanie ryzykiem w Banku odbywało się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” oraz „Strategią zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” zwanymi dalej Strategiami. Powyższe Strategie zostały opracowane przez Zarząd i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Strategie były zgodne z celami i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku. Strategie określają: istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku, rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem, zasady zarządzania ryzykiem, zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem oraz zasady kontroli wewnętrznej. Ponadto w Banku obowiązywała również „Strategia technologii informacyjnych, bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”, która określa zasady zarządzania systemami IT. Strategie podlegały corocznemu przeglądowi i weryfikacji.

W Strategiach wyznaczone zostały cele w obszarach poszczególnych ryzyk:

- w zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:
 - rozwijanie działalności kredytowej Banku w granicach zatwierdzonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko;
 - doskonalenie i optymalizacja metod zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji;
 - utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego cechującego się odpowiednią dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych;

- zwiększanie stopnia zabezpieczenia portfela kredytowego;
- utrzymanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego, z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z terenu działania Banku;
- w zakresie ryzyka płynności:
 - celem strategicznym jest pełne zabezpieczenie płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
 - cele pośrednie:
 - zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
 - podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
 - utrzymanie wskaźników płynności na optymalnym poziomie w granicach ustalonych limitów,
 - utrzymanie nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR.
- w zakresie ryzyka operacyjnego:
 - utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie,
 - zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
 - minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
 - wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
 - zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku,
 - zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka kierując się zasadą, że wartość zastosowanego zabezpieczenia nie może być większa niż wartość ewentualnych strat z uwzględnieniem prawdopodobieństwa wystąpienia,
 - zapewnienie właściwego poziomu wiedzy i umiejętności Zarządu i kadry kierowniczej niezbędnej do realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- w zakresie ryzyka braku zgodności:
 - zapewnienie funkcjonowania Banku zgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz rekomendacjami nadzorczymi,
- w zakresie ryzyka stopy procentowej:
 - utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz zmian wyniku finansowego wynikających ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą poprzez:

- zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
 - podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
 - codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.
- w zakresie ryzyka walutowego:
 - utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości w wysokości nie przekraczającej określonego apetytu na ryzyko
 - w zakresie ryzyka kapitałowego długoterminowe cele to:
 - dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności,
 - ograniczenie wyznaczania regulacyjnego wymogu kapitałowego do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa dla banków, nie posiadających portfela handlowego,
 - posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 12,875%,
 - posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 10,875%, współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1) na poziomie 9,375%
 - obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 18%, tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika wypłacalności na minimalnym poziomie 10%,
 - dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 85% funduszy Tier I,
 - dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez uzyskanie takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 5% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 20% funduszu udziałowego Banku,
 - przekazanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej,
 - utrzymywanie zaangażowania kapitałowego w akcje banku zrzeszającego na poziomie minimum wymaganym Umową Zrzeszenia,
 - ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji – w tym w banku zrzeszającym w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla pozostałych celów,
 - utrzymanie minimalnej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 5%.

W oparciu o powyższe Strategie opracowane są polityki i instrukcje w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami.

W Banku w roku 2018 obowiązywały następujące polityki w zakresie zarządzania ryzykami:

- Polityka zarządzania ryzykiem płynności;
- Polityka kredytowa;

- Polityka kapitałowa;
- Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- Polityka zgodności;
- Polityka zarządzania ryzykiem walutowym;
- Polityka inwestycyjna;
- Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
- Polityka w zakresie bancassurance.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe, w tym ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko stopy procentowej.

W 2018 roku Zarząd przyjął poniższy katalog ryzyk istotnych dla działalności Banku.

1. ryzyko kapitałowe,
2. ryzyko kredytowe,
3. ryzyko operacyjne, zawierające w sobie ryzyko systemów informatycznych,
4. ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe,
5. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
6. ryzyko płynności i finansowania,
7. ryzyko koncentracji zaangażowań: koncentracji dużych zaangażowań, koncentracji w sektor gospodarki, koncentracji przyjętych zabezpieczeń, koncentracji geograficznej,
8. ryzyko wyniku finansowego,
9. ryzyko braku zgodności.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku w 2018r. obejmował: gromadzenie informacji, identyfikację i ocenę ryzyka, limitowanie ryzyka, pomiar i monitorowanie ryzyka, raportowanie, zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Struktura organizacyjna w procesie zarządzania ryzykami.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku w 2018r. uczestniczyli:

- Rada Nadzorcza - dokonywała okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd okresowo przedkładał Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawowała nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz oceniała jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdzała apetyt na ryzyko Banku.
- Zarząd - zapewniał działanie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego, utrzymywania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny i dokonywania przeglądów strategii i procedur szacowania kapitału wewnętrznego, polityki wynagrodzeń oraz procedur

anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych w szczególności przez:

- zapewnienie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającej skuteczne wykonywanie zadań;
 - opracowanie, przyjęcie i powiązanie strategii zarządzania bankiem z systemem zarządzania ryzykiem, systemem kontroli wewnętrznej, polityką wynagrodzeń oraz procesem szacowania kapitału wewnętrznego i utrzymywania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny banku;
 - opracowanie, przyjęcie i wdrożenie strategii i polityk oraz zapewnienie wdrożenia planów zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej, oraz monitorowanie ich przestrzegania;
 - ustanowienie odpowiednich zasad raportowania, w tym zasad raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej;
 - zapewnienie przejrzystości działań banku oraz przyjęcie i wprowadzenie zasad polityki informacyjnej;
 - wprowadzanie niezbędnych korekt i udoskonaleń systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania.
- Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz - monitorowało realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawiało i monitorowało pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Stanowiska Zarządzania Ryzykami i Analiz to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
- Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Monitorowania Zgodności - miało za zadanie zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi przy uwzględnieniu rekomendacji nadzorczych, odpowiadało za niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach istotnych w ramach drugiej linii obrony zgodnie z Matrycą funkcji kontroli
- Pozostali pracownicy Banku przestrzegali zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestniczyli w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Członkowie Zarządu zostali powołani zgodnie z przepisami prawa przez Radę Nadzorczą Banku. Zasady wyboru i oceny członków Zarządu regulują:

- 1) Statut Banku
- 2) „Polityka w sprawie doboru i oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze stanowiska w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” – zwaną dalej Polityką odpowiedzialności
- 3) Regulamin działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Zgierzu

W myśl powyższych przepisów członkowie Zarządu podlegają, co najmniej raz w roku przed Zebraniem Przedstawicieli, ocenie kwalifikacji dokonanej przez Radę Nadzorczą. Zgodnie z Polityką odpowiedzialności pod pojęciem kwalifikacji rozumie się odpowiednie wymogi, które powinien spełnić członek Zarządu tj. kwalifikacje zawodowe oraz reputację.

Członkowie Zarządu powinni cieszyć się nieposzlakowaną opinią, zaś ich kompetencje dopełniać się, aby umożliwić odpowiedni poziom kolegiального wykonania zadań tego organu.

Ocena odpowiedzialności członków Zarządu w 2018r. została dokonana przez Radę Nadzorczą w dniu 24 maja 2018r. po zapoznaniu się z ich pisemnym oświadczeniem oraz na podstawie pracy Zarządu. Członkowie Zarządu uzyskali absolutorium za pracę w 2017r. udzielone przez Zebranie Przedstawicieli w głosowaniu tajnym w dniu 29 maja 2018 r.

Zasady wyboru i oceny członków Rady Nadzorczej regulują:

- 1) Statut Banku,
- 2) Procedura dokonywania ocen odpowiedzialności członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Zgierzu,
- 3) Regulamin działania Rady Nadzorczej

Członkowie Rady Nadzorczej powołani w 2014r. przez Zebranie Przedstawicieli byli przez ten organ corocznie oceniani. Ocenie podlegało spełnianie kryteriów kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia oraz reputacji poszczególnych członków Rady oraz Rady Nadzorczej jako organu kolegiального.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej przed przyjęciem sprawozdania Rady z działalności w poprzednim roku obrotowym oraz po zapoznaniu się z oświadczeniami członków Rady złożonymi na piśmie.

W 2018r. ocena Rady Nadzorczej odbyła się podczas Zebrania Przedstawicieli w dniu 29 maja 2018 r. Tego samego dnia Zebranie Przedstawicieli dokonało wyboru nowej Rady Nadzorczej na okres 4 lat. Kandydaci do Rady zostali poddani uprzedniej ocenie indywidualnej i przeszli ją z wynikiem pozytywnym.

Rada Nadzorcza powołała w 2017 r. 3-osobowy Komitet Audytu. W dniu 1 czerwca 2018r., po przeprowadzeniu wyborów spośród nowych członków Rady Nadzorczej, dokonano zmiany w składzie Komitetu. Komitet Audytu został wybrany na okres do końca trwania obecnej kadencji Rady Nadzorczej. Działa w oparciu o regulamin przyjęty przez Radę. Komitet Audytu wspiera działania Rady Nadzorczej poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej Banku uzgodnionego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

Pomiar ryzyka i zakres systemów raportowania.

W oparciu o regulacje wewnętrzne wdrożono w Banku procesy zarządzania:

- ryzykiem kredytowym (w tym: ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) – które zostało zdefiniowane jako ryzyko nie wywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat. Proces zarządzania tym ryzykiem odbywa się poprzez określenie zadań komórek organizacyjnych Banku w procesie kredytowania i zarządzania ryzykiem; ustalenie zasad bezpiecznego kredytowania i zarządzania ryzykiem w obszarze pojedynczej ekspozycji

kredytowej oraz portfela kredytowego; określenie kompetencji kredytowych; określenie zasad identyfikacji, pomiaru, oceny i monitorowania ryzyka kredytowego; określenie zakresu i częstotliwości raportowania o poziomie ryzyka; przeprowadzanie okresowej oceny poziomu ryzyka; przeprowadzanie testów warunków skrajnych; ustalenie wewnętrznych limitów ostrożnościowych; monitorowanie wykorzystania limitów; raportowanie i kontrola ryzyka; weryfikowanie procedur.

Pomiar ryzyka kredytowego obejmuje analizę: struktury i jakości portfela kredytowego oraz całkowitego zaangażowania kredytowego; struktury i dynamiki należności kredytowych zagrożonych ogółem oraz w poszczególnych kategoriach; rezerw celowych oraz pomniejszeń na należności kredytowe; skali odstępstw od ogólnie obowiązujących zasad w procesie kredytowania; przestrzegania ustalonych limitów; łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe;

- ryzykiem koncentracji zaangażowań – które zostało zdefiniowane jako zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka Banku.

Proces zarządzania tym ryzykiem odbywa się poprzez określenie zadań komórek organizacyjnych; identyfikację grup powiązanych klientów, ustalenie limitów koncentracji zaangażowań: wobec pojedynczych klientów, grup powiązanych klientów, osób wewnętrznych, w branży, region geograficzny, w jednorodny instrument finansowy, z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia; monitorowanie wykorzystania limitów; przeprowadzanie testów warunków skrajnych; raportowanie wyników analiz i kontrolę wewnętrzną.

Pomiar ryzyka koncentracji obejmuje analizę: struktury i jakości dużych zaangażowań, przestrzegania limitów wynikających z przepisów zewnętrznych oraz limitów wewnętrznych ustalonych dla branż, zabezpieczeń oraz regionów geograficznych.

- ryzykiem walutowym – które zostało zdefiniowane jako ryzyko poniesienia straty wynikającej ze zmian kursów walut; w szczególności jest ono związane z niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów Banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej oraz zawartymi transakcjami tj. zmianą kursu walutowego między dniem zawarcia transakcji, a dniem, w którym otrzymana jest płatność (ryzyko kursowe). Proces zarządzania tym ryzykiem odbywa się poprzez określenie zadań komórek organizacyjnych, ustalenie zasad w zakresie bieżącego zarządzania pozycją walutową w aspekcie ryzyka kursowego, w oparciu o obowiązujące limity pozycji walutowych oraz kształtowanie się kursów na międzybankowym rynku walutowym.

Pomiar ryzyka walutowego obejmuje analizę kształtowania się pozycji walutowej całkowitej, pozycji walutowej indywidualnej, wyników testu warunków skrajnych oraz przestrzegania limitów dla pozycji walutowych.

- ryzykiem stopy procentowej – które zostało zdefiniowane jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych. Ryzyko to związane jest z ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, ryzykiem opcji klienta i ryzykiem krzywej dochodowości. Proces zarządzania tym ryzykiem odbywa się poprzez określenie: zadań komórek organizacyjnych, systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, oceny wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne Banku, testowania warunków skrajnych, monitorowania i raportowania przestrzegania obowiązujących limitów, okresowej oceny poziomu ryzyka. Pomiar ryzyka stopy procentowej koncentruje się na analizie ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz kształtowaniu się ryzyka krzywej dochodowości, oparty jest o metodę luki stopy procentowej, analizę badań symulacyjnych zmian wyniku z tytułu odsetek oraz funduszy własnych na skutek zmian stóp procentowych, analizę ryzyka przeszacowania, ryzyka bazowego.
- ryzykiem operacyjnym - które zostało zdefiniowane jako ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne. Proces zarządzania tym ryzykiem odbywa się poprzez: identyfikację i rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego, okresową ocenę poziomu oraz profilu ryzyka, monitorowania i raportowania przestrzegania wyznaczonych limitów. Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje analizę danych o stratach wewnętrznych i zdarzeniach ryzyka operacyjnego w otoczeniu Banku, ekspozycji (stopienia narażenia) na ryzyko operacyjne, wielkości objętych limitami lub wartościami progowymi w tym kluczowymi wskaźnikami ryzyka (KRI), skuteczności podejmowanych działań w ramach redukcji lub transferu ryzyka.
- ryzykiem płynności i finansowania - które zostało zdefiniowane jako ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat. Proces zarządzania tym ryzykiem odbywa się poprzez: identyfikację, pomiar i monitorowanie ryzyka, prognozowanie płynności, zarządzanie płynnością śróddzienną, krótkoterminową, średnioterminową i długoterminową, planowanie awaryjne, wyznaczanie limitów wewnętrznych, monitorowanie przestrzegania limitów wewnętrznych i zewnętrznych, sporządzanie testów warunków skrajnych. Pomiar ryzyka płynności obejmuje ocenę: stopnia zabezpieczenia zobowiązań wynikających z depozytów niestabilnych i innych zobowiązań bieżących aktywami płynnymi, poziomu stabilności depozytów i innych źródeł finansowania działalności Banku, dostępu do alternatywnych źródeł finansowania, umożliwiających realizację bieżących i przewidywanych potrzeb w zakresie płynności, uzależnienia od zaciągniętych kredytów, pożyczek i lokat od sektora finansowego, zagrożenia z tytułu nieterminowych wpływów należności.
- ryzyko braku zgodności - które zostało zdefiniowane jako ryzyko nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Proces zarządzania tym ryzykiem określają zasady identyfikacji, oceny poziomu ryzyka, ograniczania ryzyka, monitorowania i raportowania poziomu strat z tytułu ryzyka braku zgodności. Pomiar ryzyka braku zgodności obejmuje ocenę tego ryzyka w dwóch płaszczyznach: finansowej tj. analizę kosztów z tytułu nie przestrzegania przepisów, jakie poniósł Bank w badanym okresie

sprawozdawczym oraz niefinansowej tj. analizę: rejestru skarg i wniosków, protokołów z kontroli wewnętrznej, rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego, informacji o stanie zatrudnienia.

Pomiar i raportowanie ryzyka obejmuje wszystkie ryzyka uznane przez Bank za istotne dla prowadzonej działalności.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyk kierowany do Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu w Banku był sformalizowany i objęty instrukcją „System informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”, definiującą: nazwy raportów/ sprawozdań, częstotliwość, autorów/odbiorców, terminy sporządzania raportów/ sprawozdań dotyczących ryzyka oraz nazwy procedur/regulacji, z których wynika obowiązek sporządzania raportów/sprawozdań.

Systemem informacji zarządczej były objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania dostosowane były do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podjęcia decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka.

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje poprzez:

1. Opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii działania Banku, oraz Polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w których jednym z podstawowych celów jest zapewnienie odpowiednich kapitałów na pokrycie podejmowanych przez Bank rodzajów i wysokości ryzyka z uwzględnieniem zapisów zawartych w Pakiecie CRD IV/CRR.
2. Określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank.
3. Wskazanie obszarów ryzyka wymagających modyfikacji lub uzupełnienia technicznych i organizacyjnych instrumentów redukcji ryzyka.
4. Opracowanie, wdrożenie okresowego przeglądu i aktualizacji wdrożonych metod zarządzania ryzykiem w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.
5. Określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem. Schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku (w ramach struktury organizacyjnej) zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.
6. Bieżącą aktualizację szczegółowych pisemnych procedur obejmujących pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka w Banku.
7. Wprowadzenie pisemnych procedur zarządzania rodzajami ryzyka, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności bankowej.
8. Objęcie przeglądem procesu szacowania kapitału wewnętrznego ryzyk uznanych za nieistotne, a mogące potencjalnie wpłynąć na sytuację Banku w kategoriach ekonomicznych.
9. Opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych.
10. Organizacja systemu kontroli wewnętrznej.

W zakresie ryzyka kredytowego Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia zaangażowania. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości

rynkowej, dostępu do zabezpieczenia oraz ich wpływu na wysokość ewentualnie tworzonych rezerw celowych.

Ustanawiane zabezpieczenia korespondują z poziomem ryzyka związanego z ekspozycją kredytową. W celu zmniejszenia ekspozycji Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnego zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych. Wartość rynkowa przyjętych zabezpieczeń jest monitorowana.

W zakresie pozostałych ryzyk Bank dąży do ograniczania ryzyka poprzez określanie apetytu na ryzyko oraz ustalanie limitów ostrożnościowych.

Rodzaj i poziom limitów podlega rocznej weryfikacji przeprowadzanej przez Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz.

Monitorowanie przestrzegania limitów stanowi element zarządzania poszczególnymi ryzykami.

W procedurach zarządzania ryzykami Bank określił zakres limitów, częstotliwość monitorowania limitowanych pozycji, system raportowania oraz określił działania w przypadku przekroczenia limitów.

Oświadczenia Zarządu.

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń, dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku zostało przedstawione w rozdziale XVI. Oświadczenia Zarządu.

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie dotyczące ogólnego profilu ryzyka zostało przedstawione w rozdziale XVI. Oświadczenia Zarządu.

IV. Fundusze własne / uzgodnienia pozycji kapitału Tier I i II

Fundusze własne Banku stanowią, po odpowiednich odliczeniach, sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II.

Kapitał podstawowy Banku na dzień 31.12.2018r. w ujęciu bilansowym wynosił 21 417,21 tys. zł. Składał się z :

- funduszu udziałowego wynoszącego – 414,55 tys. zł,
- funduszu zasobowego wynoszącego –19 652,66 tys. zł
- pozostałych funduszy w wysokości – 1 350 tys. zł.

Głównym źródłem przyrostu funduszy były zyski zatrzymane. W roku 2018 zysk netto za rok poprzedni (2017) zasilił fundusz zasobowy Banku w 98,01%, natomiast zysk z lat ubiegłych w całości przeznaczono na zasilenie funduszu zasobowego.

Łączne kapitały Banku na dzień 31.12.2018r. ustalone zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) wynosiły 21 781,28 tys. zł, tj.: 5 065 414,40 euro według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu 31.12.2018 r. (1 EUR = 4,3000 PLN).

Według zasad określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE adekwatność kapitałowa w 2018 r. była analizowana w oparciu o trzy rodzaje współczynników:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I,
- 2) współczynnik kapitału Tier I,

3) łączny współczynnik kapitałowy.

Na dzień 31.12.2018 r. wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych.

Strukturę kapitału podstawowego Tier I, pozycji dodatkowych Tier I oraz pozycji w kapitale Tier II przedstawia Tabela nr 1.

TABELA NR 1

FUNDUSZE WŁASNE	31.12.2018r. (tys. zł)
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	21 781,28
Kapitał Tier I	21 581,28
Kapitał podstawowy Tier I (CET1)	21 581,28
Opłacone instrumenty kapitałowe	415,67
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	0,00
Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	1 275,50
(-) Część nieznanego zysku bieżącego okresu lub nieznanego zysku rocznego	- 1 275,50
Uznany zysk lub uznana strata	0,00
Zyski zatrzymane	0,00
Skumulowane inne całkowite dochody	176,52
Kapitał rezerwowy	19 652,66
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 350,00
Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowych udziałów mniejszości	0,00
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	0,00
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-13,57
(-) Brakująca kwota rezerw celowych	0,00
(-) Strata za rok bieżący	0,00
(-) Strata w trakcie zatwierdzania i z lat ubiegłych	0,00
(-) Wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych (CET1)	0,00
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym TIER I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znaczącej inwestycji w te podmioty	0,00
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym TIER I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znaczącej inwestycji w te podmioty	0,00
(+/-)Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0,00
(+/-) Nadwyżka do odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał podstawowy Tier I	0,00
Kapitał dodatkowy Tier I (AT1)	0,00
(+/-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w TIER II ponad kapitał Tier II	0,00

(+/-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w TIER I ponad kapitał dodatkowy TIER I (odliczenie w kapitale podstawowym TIER I)	0,00
(+/-) Inne przejściowe korekty AT1	0,00
Kapitał Tier II (T2)	200,00
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał TIER 2	0,00
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów kapitałowych zaliczanych do TIER 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych	0,00
Nadwyżka rezerw ponad oczekiwane uznane straty według metody IRB	0,00
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego [do wysokości limitu 1,25% RWA]	200,00
(-) Wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do TIER 2	0,00
(-) Instrumenty w kapitale TIER II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znaczącej inwestycji w te podmioty	0,00
(-) Instrumenty w kapitale TIER II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znaczącej inwestycji w te podmioty	0,00
Inne przejściowe korekty TIER II	0,00
WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH	
Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko	139 612,51
Całkowita kwota ekspozycji ważonej ryzykiem dla następujących rodzajów ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie - Metoda standardowa (SA)	122 128,31
Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego	9 770,26
Całkowita kwota ekspozycji z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	0,00
Wymóg z tytułu ryzyka rynkowego	0,00
Całkowita kwota ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego (OpR) - Metoda podstawowego wskaźnika (BIA)	17 484,20
Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	1 398,74
WSPÓŁCZYNNIK KAPITAŁOWY	
Współczynnik kapitałowy CET1	15,45%
Współczynnik kapitałowy TI	15,45%
Całkowity współczynnik kapitałowy	15,60%

Rachunek funduszy własnych został przeprowadzony zgodnie z art.127 Ustawy Prawo Bankowe oraz z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. (CRR) i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013r. (CRD IV).

V. Metody wyznaczania wymogów kapitałowych

Przyjęte przez Bank metody i zakresy wyznaczania wymogów kapitałowych uwzględniają uwarunkowania prawne określone w ramach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013r. (CRR) i Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013r. (CRD IV).

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Dążąc do realizacji tego celu w procesie ICAAP realizowane są następujące działania:

- identyfikacja rodzajów ryzyka występujących w Banku,
- wyodrębnienie istotnych rodzajów ryzyka,
- pomiar i alokacja kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka,
- agregacja kapitału wewnętrznego,
- monitorowanie i raportowanie kapitałowe,
- zarządzanie adekwatnością kapitałową.

Celem w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez optymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.

W tym kontekście Bank szacuje wymogi kapitałowe w ramach tzw. wymogu regulacyjnego i wymogu wewnętrznego (ICAAP).

Bank posiada regulacje wewnętrzne służące do wyznaczania wymogów kapitałowych. Zarówno wyznaczanie kapitału regulacyjnego, jak również szacowanie kapitału wewnętrznego określa „Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” (zm. Uchwała 11/2018 Zarządu Banku z dnia 25.01.2018r.). Powyższa procedura podlega regularnemu (co najmniej rocznemu) przeglądowi i aktualizacji.

W 2018r. Bank wyznaczał łączną kwotę ekspozycji na ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe oraz kwoty wymogów kapitałowych na ryzyka uznane za istotne dla działalności Banku.

Wyliczenie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe odbywało się według metody standardowej.

Wyliczenie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko operacyjne odbywało się według metody podstawowego wskaźnika.

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych dla ryzyka walutowego w oparciu metodę podstawową. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się jako: 8% pozycji walutowej całkowitej - jeżeli pozycja walutowa całkowita przekracza 2% funduszy własnych Banku.

W 2018r. wymóg na ryzyko walutowe wynosił 0.

Bank nie posiadał portfela handlowego.

Na datę 31.12.2018r. łączna wartość oszacowanych wymogów kapitałowych Banku wynosiła 11 169,00 tys. zł w tym:

- na ryzyko kredytowe	9 770,26 tys. zł
- na ryzyko operacyjne	1 398,74 tys. zł

Współczynnik wypłacalności na 31.12.2018r. ukształtował się na poziomie 15,60 %.

Dane stanowiące podstawę określenia wymogów kapitałowych.

Tabela nr 2 przedstawia 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji (w tys. zł) określonej w art. 112 CRR (Metoda Standardowa).

TABELA NR 2

Kategorie ekspozycji	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP
Rządy i banki centralne	0,00	0,00
Samorządy terytorialne i władze lokalne	10 884,47	870,76
Podmioty sektora publicznego	0,20	0,02
Instytucje	1 532,35	122,59
Przedsiębiorcy	32 951,48	2 636,12
Detaliczne	24 546,70	1 963,74
Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	32 639,29	2 611,14
Ekspozycje, których dot. niewykonanie zobowiązania	6 414,41	513,15
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	3 561,72	284,94
Ekspozycje kapitałowe	3 872,32	309,79
Pozostałe	5 725,37	458,03
Razem	122 128,31	9 770,26

Dane do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na 2018 rok przedstawiono w Tabeli nr 3 zamieszczonej poniżej:

TABELA NR 3

				15%
Wyszczególnienie	2015	2016	2017	Średnia
Przychody z tytułu odsetek	8 470	8 322	8 678	8 490
Koszty z tytułu odsetek	1 974	1 737	1 502	1 738
Przychody z tytułu prowizji	2 575	2 526	2 872	2 658
Koszty z tytułu prowizji	337	383	372	364
Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	5	5	6	5
Wynik operacji finansowych	-11	-7	34	5
Wynik z pozycji wymiany	71	72	63	69
Pozostałe przychody operacyjne	91	94	414	200
Wynik z tytułu odsetek	6 496	6 585	7 176	6 752
Wynik pozaodsetkowy	2 394	2 307	2 500	2 400
Wynik do ustalania wymogu kapitałowego	8 890	8 891	10 194	9 325
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko operacyjne				1 399

Kapitał wewnętrzny szacowany jest na rodzaje ryzyka bankowego, które zgodnie z obowiązującą w Banku wewnętrzną definicją zostały uznane za istotne.

Agregacja wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka (tj. obliczanie łącznej kwoty kapitału wewnętrznego) odbywa się w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Na 2018 rok została przyjęta zasada, iż globalna ekspozycja na wszystkie zidentyfikowane, istotne ryzyka nie może docelowo absorbować więcej niż 80% kapitałów własnych.

VI. Informacje w zakresie ryzyka kredytowego

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej przez Bank działalności kredytowej poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego.

W ramach analizy ryzyka kredytowego Bank dokonuje identyfikacji ekspozycji przeterminowanych oraz ekspozycji zagrożonych. Należności przeterminowane oraz należności zagrożone (z rozpoznaną utratą wartości) rozumiane są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2008r. Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.) zwanym dalej „Rozporządzeniem MF”. Definicje te stosowane są dla celów rachunkowości.

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw znajduje się w regulacjach wewnętrznych: „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” oraz „Polityka i zasady prowadzenia rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”.

Wysokość tworzonych przez Bank rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do jakiej została zaklasyfikowana transakcja oraz z jakością przyjętych prawnych zabezpieczeń.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje:

- odpisów na rezerwy celowe oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości ich straty;
- w ramach prowadzonych działań ostrożnościowych - odpisów na ryzyko ogólne – na pokrycie ogólnego ryzyka wiążącego się z prowadzeniem działalności kredytowej, które nie zostało ściśle określone.

Bank tworzył rezerwy celowe i odpisy aktualizujące należności związane z ekspozycjami kredytowymi na ekspozycje kredytowe, które zaliczał w ciężar kosztów. Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowiła wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia już utworzonych rezerw celowych. Przy ustalaniu skali ryzyka obciążającego ekspozycje kredytowe Bank wykorzystywał dwa niezależne kryteria:

- 1) terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- 2) sytuację ekonomiczno - finansową dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Rezerwy celowe na ryzyko kredytowe, związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych, zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” Bank tworzył w wysokości co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych. Na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożonych” Bank tworzył na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, rezerwy celowe w wysokości minimalnej, określonej w Rozporządzeniu MF.

W 2018r. Bank tworzył dodatkowe rezerwy celowe, pomimo posiadanych zabezpieczeń umożliwiających pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw, w celu zwiększenia poziomu ogólnego „orezerwowania” należności zagrożonych. Łączna kwota dodatkowych rezerw celowych utworzonych w 2018r. wyniosła 290 tys. zł.

Łączną kwotę ekspozycji wg wartości bilansowej bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnią kwotę ekspozycji w danym okresie w podziale na kategorie ekspozycji przedstawiono w Tabeli nr 4.

TABELA NR 4

Kategoria ekspozycji	Wartość na 31.12.2018r. (w tys. zł)	
	Wartość ekspozycji (po odliczeniu korekt wartości i rezerw)	ŚREDNIA
Rządy i banki centralne	28 123,07	3 124,79
Samorządy terytorialne i władze lokalne	54 422,37	1 755,56
Podmioty sektora publicznego	0,99	0,08
Instytucje	60 337,75	1 946,38
Przedsiębiorcy	48 745,20	198,96
Detaliczne	33 872,18	18,10
Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	44 499,39	684,61
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 697,99	120,46
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	4 341,93	1 085,48
Ekspozycje kapitałowe	3 872,31	276,59
Pozostałe	7 856,30	11,21
Razem	290 769,48	

Ekspozycje kredytowe z tytułu zaangażowań Banku w poszczególne sektory gospodarki z uwzględnieniem kategorii ryzyka przedstawiono w Tabeli nr 5 (w tys. zł) poniżej:

TABELA NR 5

Sektor gospodarki	Grupa ryzyka	Kapitał	Portfel kredytowy brutto	Rezerwa	Zobowiązania pozabilansowe	Wartość netto ekspozycji
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	<i>normalne</i>	54 451,09	54 422,37	0	0	54 422,37
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwej</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	0	0	0	0	0
	<i>Suma</i>	54 451,09	54 422,37	0	0	54 422,37
<i>Budownictwo</i>	<i>Normalne</i>	14 350,41	14 194,00	0	13 032,72	27 226,72

	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	0	0	0	0	0
	<i>Suma</i>	14 350,41	14 194,00	0	13 032,72	27 226,72
<i>Działalność finansowa i ubezpieczeniowa</i>	<i>normalne</i>	0	0	0	0	0
	<i>pod obserwacją</i>	0,30	0,31	0	0	0,30
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	0	0	0	0	0
	<i>Suma</i>	0,30	0,31	0	0	0,30
<i>Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw</i>	<i>normalne</i>	750,00	748,39	0	0	748,39
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	1 952,40	1 945,27	0	0	1 945,27
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	2 206,12	2 484,88	1 219,73	0	1 265,15
	<i>Suma</i>	4 908,52	5 178,54	1 219,73	0,00	3 958,81
<i>Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości</i>	<i>normalne</i>	9 340,09	9 277,06	0	1 572,06	10 849,12
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	2 562,34	2 609,58	90,30	0	2 519,28
	<i>stracone</i>	0	0	0	0	0
	<i>Suma</i>	11 902,43	11 886,64	90,30	1 572,06	13 368,40
<i>Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</i>	<i>normalne</i>	8 736,37	8 638,31	0	0	8 638,31
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0,03	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	0	0	0	0	0
	<i>Suma</i>	8 736,37	8 638,31	0,03	0	8 638,31
<i>Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna</i>	<i>normalne</i>	1 236,39	1 235,62	0	243,53	1 479,15
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	887,58	888,55	0,97	0	887,58

	<i>Suma</i>	2 123,97	2 124,18	0,97	243,53	2 366,73
<i>Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle z wyłączeniem sprzedaży hurtowej owoców i warzyw</i>	<i>normalne</i>	7 290,28	7 266,24	0	542,77	7 809,01
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	400,12	441,82	441,82	0	0
	<i>Suma</i>	7 690,40	7 708,06	441,82	542,77	7 809,01
<i>Pozostałe</i>	<i>normalne</i>	8 315,60	8 290,02	0	877,70	9 167,72
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	0	0	0	0	0
	<i>Suma</i>	8 315,60	8 290,02	0,00	877,70	9 167,72
<i>Przetwórstwo przemysłowe</i>	<i>normalne</i>	9 581,17	9 547,82	0	1 684,59	11 232,41
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	1 370,56	1 490,75	1 490,75	0	0
	<i>Suma</i>	10 951,73	11 038,57	1 490,75	1 684,59	11 232,41
<i>Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, rolnicy indywidualnie nieposiadający numeru REGON</i>	<i>normalne</i>	4 535,93	4 518,69	0	164,89	4 683,58
	<i>pod obserwacją</i>	39,20	39,12	0,59	0	38,53
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	15,00	19,04	19,04	0	0
	<i>Suma</i>	4 590,12	4 576,85	19,62	164,89	4 722,12
<i>Opieka zdrowotna i pomoc społeczna</i>	<i>normalne</i>	3 320,88	3 269,96	0	0	3 269,96
	<i>pod obserwacją</i>	0	0	0,21	0	0
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0
	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	0	0	0	0	0
	<i>Suma</i>	3 320,88	3 269,96	0,21	0	3 269,96
<i>Transport i gospodarka magazynowa</i>	<i>normalne</i>	990,05	990,14	0	69,31	1 059,45
	<i>pod obserwacją</i>	47,38	47,47	0,71	0	46,76
	<i>poniżej standardu</i>	0	0	0	0	0

	<i>wątpliwe</i>	0	0	0	0	0
	<i>stracone</i>	16,38	18,27	18,27	0	0
	<i>Suma</i>	1 053,80	1 055,88	18,98	69,31	1 106,22
RAZEM:		132 395,62	132 383,69	3 282,19	18 187,58	147 289,08

Ekspozycje kredytowe w podziale na istotne obszary geograficzne z uwzględnieniem kategorii ryzyka przedstawiono w Tabeli nr 6:

TABELA NR 6

	KATEGORIE	Portfel kredytowy (wg wartości bilansowej brutto)	REZERWA	Zobowiązania pozabilansowe	Wartość bilansowa netto ekspozycji
Województwo Łódzkie	RAZEM	139 076,21	3 562,97	14 814,85	150 328,09
	normalne	133 017,07	61,80	14 814,85	147 770,13
	pod obserwacją	364,26	5,46	0,00	358,80
	poniżej standardu	58,05	11,61	0,00	46,44
	wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00
	stracone	5 636,83	3 484,10	0,00	2 152,73
Województwo Mazowieckie	RAZEM	17 564,33	90,30	3 372,71	20 846,74
	normalne	13 009,48	0,00	3 372,71	16 382,19
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	1 945,27	0,00	0,00	1 945,27
	wątpliwe	2 609,58	90,30	0,00	2 519,28
	stracone	0,00	0,00	0,00	0,00
Województwo Lubelskie	RAZEM	7 180,94	0,00	0,00	7 180,94
	normalne	7 180,94	0,00	0,00	7 180,94
	pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00
	poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00
	wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00
	stracone	0,00	0,00	0,00	0,00
Województwo Małopolskie	RAZEM	543,59	0,00	1 940,54	2 484,12
	normalne	543,59	0,00	1 940,54	2 484,12
	pod obserwacją	0	0	0	0
	poniżej standardu	0	0	0	0
	wątpliwe	0	0	0	0
	stracone	0	0	0	0

Strukturę wybranych aktywów Banku (wg wartości bilansowej) w podziale na klasy zapadalności według stanu na 31.12.2018r. przedstawia Tabela nr 7.

TABELA NR 7

PRZEDZIAŁ:	Normalne	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwe	Stracone
do 1 m-ca	3 284,75	5,76	19,00	0,00	0,00
od 1 do 3 m-cy	5 806,92	6,98	38,03	0,00	0,00
od 3 do 6 m-cy	7 655,28	22,89	57,02	54,00	0,00
od 6 do 12 m-cy	16 712,19	20,49	114,08	108,00	0,00
od 1 do 3 lat	45 094,99	82,80	456,89	426,10	0,00
od 3 do 5 lat	21 501,33	53,02	457,90	408,00	0,00
od 5 do 10 lat	39 596,21	85,93	846,74	1 140,00	0,00
od 10 do 20 lat	13 558,76	77,50	20,18	426,24	0,00
powyżej 20 lat	1 410,15	10,42	0,00	0,00	0,00
Razem	154 620,58	365,79	2 009,84	2 562,34	0,00

Omówienie uzgodnienia zmian stanów, korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości.

Bank stosuje tylko korektę wartości - zasada wyceny metodą zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Stan i zmiany rezerw celowych na należności w 2018r. przedstawiono w Tabeli nr 8:

TABELA NR 8

Kategorie ryzyka	Stan na 01.01.2018r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2018r.	Wymagany poziom rezerw na koniec roku obrotowego na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 litera c) Ustawy
Należności normalne	47 185,36	99 384,83	(-) 15,00	85 055,99	61 499,20	61 499,20
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	47 185,36	99 384,83	(-) 15,00	85 055,99	61 499,20	61 499,20
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności pod obserwacją	5 896,85	3 522,98	(-) 2 075,57	1 904,30	5 439,96	5 439,96
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	5 896,85	3 522,98	(-) 2 075,57	1 904,30	5 439,96	5 439,96
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	12 808,12	25 489,89	(-) 21 007,17	5 846,31	11 444,53	11 444,53
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	12 808,12	25 489,89	(-) 21 007,17	5 846,31	11 444,53	11 444,53
- sektor budżetowy	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	25 529,02	34 837,08	(-) 2 446,28	0,00	57 919,82	57 919,82
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

- sektor niefinansowy	25 529,02	34 837,08	(-) 2 446,28	0,00	57 919,82	57 919,82
- sektor budżetowy	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Należności stracone	2 661 697,04	2 664 490,91	(+) 25 544,02	2 347 974,41	3 003 757,56	3 003 757,56
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	2 661 697,04	2 664 490,91	(+) 25 544,02	2 347 974,41	3 003 757,56	3 003 757,56
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

VII. Ekspozycje w papierach kapitałowych i dłużnych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Celem strategicznym Banku w zakresie działalności inwestycyjnej jest osiągnięcie maksymalnej rentowności dokonywanych inwestycji przy zachowaniu bezpieczeństwa odpowiedniego poziomu płynności finansowej. Celem inwestowania środków w papiery wartościowe jest także osiągnięcie korzystnych wskaźników płynności – LCR.

Ekspozycje kapitałowe posiadane przez Bank zostały nabyte w związku z obowiązkami wynikającymi z umowy (akcje BPS SA, udział w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS) oraz ze względów strategicznych (PartNet Sp. z o.o.).

Informację o wartości ekspozycji kapitałowych według stanu na 31.12.2018r. zawiera Tabela nr 9.

TABELA NR 9

Rodzaj ekspozycji kapitałowej	Wartość w zł
- akcje Banku BPS S.A.	2 097 288,20
- udziały PartNet Sp. z o.o.	60 000,00
- udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	2 000,00
- udziały Zgierska Spółdzielnia Mieszkaniowa	10,00
- udziały Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych TUW	100,00

Posiadane akcje i udziały Bank zalicza do aktywów trwałych i wycenia wg ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Bank nie posiada akcji i udziałów w jednostkach zależnych, współzależnych lub stowarzyszonych. Wymienione ekspozycje w tabeli powyżej dotyczą mniejszościowych akcji oraz udziałów.

Głównymi zasadami rachunkowości zapisanymi w „Polityce i zasadach rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” i obowiązującymi w Banku są: zasada memoriału, zasada współmierności, zasada ostrożnej wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku, zasada ciągłości; zasada istotności oraz zasada kontynuacji.

Nabywane instrumenty finansowe Bank klasyfikuje wyłącznie do dwóch kategorii: dostępne do sprzedaży lub utrzymywane do terminu zapadalności. Decyzja o klasyfikacji nabywanych instrumentów do wskazanych wyżej kategorii zapada w momencie ich nabywania.

Do instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży Bank zalicza w szczególności: instrumenty kapitałowe, dłużne papiery wartościowe (głównie obligacje Skarbu Państwa), jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych zamkniętych. Nabywane instrumenty finansowe ujmowane są w księgach rachunkowych na dzień zawarcia transakcji w cenie nabycia. Portfel aktywów dostępnych do

sprzedaży wyceniany jest w wartości godziwej, a skutki wyceny odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji.

Do instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności Bank zalicza aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie zapadalności. W szczególności do tej kategorii zaliczane są obligacje komercyjne i komunalne oraz bony pieniężne NBP. Portfel aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności wyceniany jest wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Zgodnie z Polityką rachunkowości aktywa finansowe poddawane są okresowej ocenie. Przesłankami utraty wartości mogą być uzyskane informacje m.in.:

- o niedotrzymaniu warunków emisji papierów;
- o znaczącym lub przedłużającym się spadku wartości godziwej danego instrumentu finansowego;
- o znaczących trudnościach finansowych emitenta, wysokim prawdopodobieństwie upadłości emitenta lub innej reorganizacji finansowej;
- o zaniku aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych.

Bank przyjął zasady zarządzania inwestycjami finansowymi, które zostały określone w „Instrukcji zarządzania inwestycjami finansowymi w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”.

Zestawienie papierów wartościowych w podziale na emitentów wg stanu na 31.12.2018r. wg wartości nominalnej i bilansowej prezentuje Tabela nr 10.

TABELA NR 10

Emitent	Rodzaj papieru wartościowego	Wartość na 31.12.2018r.	
		nominalna	bilansowa
BANKI	bony pieniężne, obligacje	19 370 000,00	19 431 860,25
- w tym odsetki niezapadłe		0,00	65 823,13
BUDŻET PAŃSTWA	obligacje skarbowe	13 000 000,00	13 041 920,00
- w tym odsetki niezapadłe zapłacone w dacie zakupu (podlegające zwrotowi)			57 120,00
- w tym odsetki niezapadłe naliczone			63 100,00
POZOSTAŁE	obligacje komercyjne, certyfikaty inwestycyjne jednostki uczestnictwa	11 808 198,80	10 360 012,20
- w tym odsetki niezapadłe od obligacji komercyjnych			39 285,22

Wynik ze sprzedaży papierów wartościowych w 2018r. wyniósł 165,56 tys. zł.

Niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz ujęte w funduszach własnych wg stanu na 31.12.2018r. wyniosły:

- niezrealizowane zyski (+) 218,22 tys. zł
- niezrealizowane straty (-) 41,70 tys. zł

Według stanu na 31.12.2018r. wysokość odpisów z tytułu utraty wartości papierów wartościowych wyniosła 1.509,70 tys. zł

VIII. Ryzyko operacyjne

Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego w 2018 roku, w podziale na klasy zdarzeń prezentuje Tabela nr 11.

TABELA NR 11

Lp	Klasyfikacja zdarzeń		Dane dotyczące zdarzeń zarejestrowanych w systemie Oper Net1) w 2018 roku			
			Ilość zdarzeń w szt.	Strata operacyjna brutto generowana przez zdarzenia w zł	w tym:	
	Rodzaj zdarzeń (nazewnictwo zgodne z przyjętym w systemie OperNet)	Kategoria w ramach rodzaju (nazewnictwo zgodne z przyjętym w systemie OperNet)			Strata zrealizowana (koszt rzeczywisty) w zł	Strata niezrealizowana (koszt potencjalny) w zł
1	Oszustwo wewnętrzne razem		0	0,00	0,00	0,00
2	Oszustwo zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	1	17 452,68	0,00	17 452,68
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy razem		0	0,00	0,00	0,00
4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	2	88,15	88,15	0,00
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	1	861,00	861,00	0,00
6	Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu	Systemy	31	3 615,27	150,00	3 465,27
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami razem w tym:		172	164 526,13	0,80	164 525,33
		Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	171	164 526,13	0,80	164 525,33
		Monitorowanie i sprawozdawczość	1	0,00	0,00	0,00
8	Ogółem (poz. 1-7)		207	186 543,23	1 099,95	185 443,28
9	Udział w zdarzeniach ogółem zdarzeń zakwalifikowanych jako:		%			
9.1	Oszustwo wewnętrzne		0,00%			
9.2	Oszustwo zewnętrzne		0,48%			
9.3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy		0,00%			
9.4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności		0,97%			
9.5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych		0,48%			
9.6	Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu		14,98%			
9.7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami		83,09%			
10.	% Udział w stracie operacyjnej brutto ogółem, straty generowanej przez zdarzenia zaklasyfikowane jako:					
10.1	Oszustwo wewnętrzne			0,00%		
10.2	Oszustwo zewnętrzne			9,35%		
10.3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy			0,00%		
10.4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności			0,05%		
10.5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych			0,46%		
10.6	Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu			1,94%		
10.7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami			88,20%		

11.	% Udział w zdarzeniach zaklasyfikowanych do rodzaju "Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami" zdarzeń będących wynikiem "Błędów wprowadzania, utrzymania i ładowania danych"	98,84%		
-----	--	--------	--	--

¹⁾ funkcjonujący w Banku program informatyczny wspomagający zintegrowany proces zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Polityka Banku związana z redukcją ryzyka operacyjnego jest ukierunkowana na działania zapobiegawcze. W celu zapobiegania występowaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego stosowane są odpowiednio do charakteru i oszacowanej wielkości ryzyka następujące metody i działania zabezpieczające m.in.: stosowanie odpowiednich procedur wewnętrznych, określanie limitów kompetencyjnych, szkolenie pracowników, bieżące przekazywanie informacji na temat istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego, monitorowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego, gromadzenie informacji dotyczących tego ryzyka, okresowe raportowanie na temat poziomu ryzyka operacyjnego i obszarów szczególnie narażonych na to ryzyko.

W przypadku identyfikacji zagrożeń mogących istotnie wpłynąć na wyniki Banku lub jego bezpieczeństwo, a także w obszarach kluczowych z punktu widzenia ryzyka operacyjnego podejmowane są dodatkowe działania, zależne od charakteru i wielkości tego ryzyka.

Działania te polegają w szczególności na:

- zaktualizowaniu lub zmianie określonej regulacji wewnętrznej Banku lub określonego procesu;
- rozpatrzeniu możliwości transferu ryzyka operacyjnego (ubezpieczenie, outsourcing);
- weryfikacji uprawnień, pełnomocnictw udzielonych pracownikom Banku;
- zintensyfikowaniu kontroli w obszarach narażonych na zwiększone ryzyko operacyjne.

W 2018 roku nie wystąpiły zdarzenia ryzyka operacyjnego, które wymagałyby podjęcia działań mitygujących.

IX. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Realizacja celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np. badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmiany w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmiany w wyniku z tytułu odsetek,
- 3) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy, fundusze własne oraz wartość ekonomiczną Banku,
- 4) zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz kształtowania się ryzyka krzywej dochodowości,
- 5) Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

W Banku występują cztery podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko niedopasowania terminów wymagalności i zapadalności (przeszacowania) – wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów

- i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych; wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek;
- ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku jako instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe; podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna proporcja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów stałych i zmiennych;
 - ryzyko opcji klienta – wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku, np. kredyty zawierające ryzyko wcześniejszej spłaty lub ryzyko wydłużenia terminu spłaty, kredyty o zmiennej stopie procentowej mające wyraźne lub ukryte opcje na górny limit stopy procentowej (lub też brak opcji na dolny limit), prawo wycofania depozytu przed upływem terminu;
 - ryzyko krzywej dochodowości – wynika ze zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu; relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu lub ulega odwróceniu, w wyniku którego stopy krótkoterminowe będą wyższe od stóp długoterminowych.

Bank prowadził w 2018 roku swoją działalność przy założeniu następujących limitów ryzyka stopy procentowej:

- a) limit globalny luki (luka skumulowana/ wartość bilansowa aktywów) na poziomie 10%,
- b) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego na skutek występującego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy włącznie, przy założeniu szokowej zmiany oprocentowania o 150 punktów bazowych na poziomie nieprzekraczającym 10% funduszy własnych (przy uwzględnieniu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego),
- c) limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego na skutek występującego niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy włącznie, przy założeniu możliwej zmiany oprocentowania w sytuacji normalnej o 50 punktów bazowych na poziomie nieprzekraczającym 10% annualizowanego wyniku odsetkowego netto (przy uwzględnieniu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie),
- d) limit maksymalnego poziomu pasywów w przedziałach przeszacowania powyżej 12 miesięcy – na poziomie 2% pasywów oprocentowanych,
- e) limit maksymalnego poziomu aktywów w przedziałach przeszacowania powyżej 12 miesięcy – na poziomie 10% aktywów oprocentowanych,
- f) limit zmian w wyniku odsetkowym z tytułu ryzyka krzywej dochodowości na poziomie 2% funduszy własnych,
- g) limit strat wynikający z wykorzystania ryzyka opcji klienta na poziomie 2% funduszy własnych,
- h) wskaźnik zrywalności depozytów/wcześniejszych spłat kredytów na poziomie 2% bazy depozytowej/portfela kredytowego.

Na dzień 31.12.2018 roku Bank narażony był na spadek stóp procentowych. Poziom narażenia funduszy własnych, przy założeniu spadku stóp rynkowych o 200 punktów bazowych (test warunków skrajnych), osiągnął poziom (-) 9,6 %. Natomiast wskaźnik narażenia wyniku odsetkowego, przy spadku stóp rynkowych o 50 punktów bazowych przyjął wartość 3,6%. Zmiana wartości ekonomicznej Banku na skutek wpływu zmiany stóp procentowych, przy założeniu równoległego przesunięcia krzywej zerokuponowej o 200 punktów bazowych (test warunków skrajnych) stanowiła 4,85% funduszy własnych.

Limit globalny luki wyniósł 4,9% aktywów.

Monitorowanie, pomiar i limitowanie ryzyka stopy procentowej w Banku odbywa się dla pozycji złotych oraz walutowych łącznie. W przypadku, gdy udział jednej z walut obcych przekroczy 2% sumy bilansowej, Bank będzie sporządzał odrębne raporty dla tej waluty.

Proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku regulują „Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”. Pomiar ryzyka stopy procentowej dokonywany jest w okresach miesięcznych.

X. Ujawnienie informacji z zakresu ryzyka płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Płynność w Banku polega na zapewnieniu zdolności do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych) w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów. Adekwatny poziom płynności, uwzględniający specyfikę prowadzonej działalności, oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów banków (deponenci i kredytobiorcy).

Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych.

Struktura organizacyjna Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania odpowiada skali działalności i profilowi ryzyka, zapewnia rozdzielenie funkcji pomiędzy komórkami przeprowadzającymi transakcje i mającymi wpływ na ryzyko płynności, a odpowiedzialnymi za monitorowanie i kontrolowanie ryzyka płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności udział biorą:

- a) Rada Nadzorcza Banku, która nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, zatwierdza Strategię działania Banku, Strategię zarządzania ryzykami, Plan ekonomiczno finansowy, Plan pozyskania i utrzymania środków obcych Banku oraz Plan pozyskiwania długoterminowych źródeł finansowania, określa akceptowany ogólny poziom ryzyka Banku ujęty w celach strategicznych ryzyka płynności i finansowania prezentowanych w Strategii zarządzania ryzykami (tzw. apetyt na ryzyko), pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania podejmowanym przez Bank.
- b) Zarząd, który opracowuje politykę zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, odpowiada za stworzenie i działanie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

(opracowanie pisemnych zasad oraz procedur), oraz za realizację Planu ekonomiczno finansowego Banku w zakresie ryzyka płynności i finansowania, a także sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem.

Bezpośredni nadzór na ryzykiem płynności i finansowania pełni Prezes Zarządu.

- c) Główny Księgowy, który odpowiada za zarządzanie środkami na rachunku bieżącym, monitoruje śróddzienną płynność finansową i sprawuje nadzór na utrzymaniem nadzorczych norm płynności i wskaźnika pokrycia wpływów netto LCR.
- d) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz, które odpowiedzialne jest za: ścisłą współpracę z pozostałymi wskazanymi poniżej jednostkami i komórkami organizacyjnym Banku biorącymi udział w procesie zarządzania płynnością, monitorowanie poziomu nadzorczych miar płynności, monitorowanie wskaźnika pokrycia wpływów netto - LCR i wskaźnika stabilnego finansowania – NSFR, monitorowanie śróddziennej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku, analizę cen środków pieniężnych oraz sytuacji na rynku międzybankowym, identyfikację zagrożeń mających wpływ na płynność finansową Banku, oraz dokonywanie pomiaru i kontroli ryzyka związanego z płynnością, sporządzanie raportów zawierających ocenę ryzyka płynności i finansowania wraz ze stosownymi wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
- e) Zespół Sprawozdawczo - Finansowy - odpowiedzialny jest za utrzymanie środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym w ilości zapewniającej wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań Banku, utrzymanie rezerwy obowiązkowej na wymaganym przepisami NBP poziomie, obliczanie i utrzymywanie poziomu nadzorczych miar płynności, utrzymywanie wskaźnika pokrycia wpływów netto - LCR, utrzymywanie śróddziennej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku, obliczanie wskaźnika pokrycia wpływów netto – LCR oraz obliczanie wskaźnika stabilnego finansowania - NSFR.
- f) Filie i Punkty Obsługi Bankowej z przewagą czynności o charakterze handlowym (POB) odpowiedzialne są za bieżące zarządzanie środkami pieniężnymi w kasach danej placówki.
- g) Zespół Kasowo - Skarbcowy (ZKS) odpowiedzialny jest za monitorowanie ustalonego pogotowia kasowego w kasach wszystkich placówek Banku.

Szczegółowy zakres odpowiedzialności oraz tryb podejmowanych zadań w zarządzaniu ryzykiem płynności i finansowania określa „Polityka zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Zgierzu.”

Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz odpowiedzialne za monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania Banku przygotowuje Raport z analizy ryzyka płynności i finansowania w cyklach miesięcznych dla Zarządu i w cyklach kwartalnych dla Rady Nadzorczej. Pełny wykaz załączników do Raportu jest szczegółowo opisany w Polityce, a częstotliwość i terminy sporządzania informacji w zakresie ryzyka płynności i finansowania w instrukcji „System informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”.

Zasady prowadzenia działalności w zakresie pozyskiwania finansowania/funkcjonowanie w ramach zrzeszenia.

Realizacja strategii zarządzania płynnością i finansowania następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami, pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów umożliwia elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu aktywa są dywersyfikowane wg kryteriów: płynności, bezpieczeństwa i rentowności. W strukturze aktywów pozycje długoterminowe stanowią znaczącą część. Celem

działań Banku jest równoważenie struktury aktywów przez zapewnienie odpowiedniej proporcji aktywów krótkoterminowych, płynnych.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez bazę depozytową podmiotów sektora niefinansowego i sektora jednostek budżetowych oraz alokację środków niezaangażowanych w działalność kredytową, po stronie aktywnej.

Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest ściśle od poziomu stabilnych źródeł finansowania w Banku.

Bank zakłada utrzymywanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, w której głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty osób fizycznych. Bank zakłada systematyczny wzrost poziomu środków pozyskiwanych od klientów zarówno od podmiotów sektora niefinansowego, jak i budżetowego.

Bank konstruuje produkty depozytowe, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności i finansowania uwzględniając przyjęte przez Bank limity koncentracji, zakładające ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Bank Spółdzielczy w Zgierzu działa w ramach zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Na podstawie zawartej umowy zrzeszeniowej BPS SA prowadzi wyodrębniony rachunek rezerwy obowiązkowej Banku, przyjmuje nadwyżki środków w formie depozytów, przeprowadza operacje zakupu/sprzedaży bonów pieniężnych i obligacji skarbowych, dokonuje zasileń/odprowadzeń gotówki na rachunek nosto Banku, zarządza środkami zgromadzonymi na Funduszu Pomocowym.

Dodatkowo, Bank mógł korzystać, w ramach umów zawartych z BPS S.A. oraz, w ramach limitu zaangażowania finansowego ustalonego dla Banku przez Zarząd BPS S.A., z następujących produktów: kredytów i pożyczek, poręczeń, gwarancji bankowych, limitu debetowego i lokat.

Bank Spółdzielczy w Zgierzu jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika. Z uwagi na przynależność do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS Bank w sytuacji niebezpieczeństwa utraty bieżącej płynności lub wypłacalności będzie mógł uzyskać pomoc finansową z Funduszu Zabezpieczającego Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Stopień scentralizowania bądź zdecentralizowania funkcji skarbowych oraz funkcji zarządzania ryzykiem płynności w Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności i finansowania były scentralizowane. Zadania związane z utrzymaniem śróddziennej, krótkoterminowej, średnioterminowej i długoterminowej płynności Banku wykonuje Zespół Sprawozdawczo - Finansowy przy ścisłej współpracy ze Stanowiskiem Zarządzania Ryzykami i Analiz.

Do czynności wykonywanych każdego dnia w ramach zarządzania ryzykiem płynności i finansowania należą:

- 1) sporządzanie prognozy śróddziennych przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem:
 - a) informacji o stanie rachunku nosto,

- b) informacji dotyczących rozrachunków międzybankowych – uzyskanych z systemu księgowego Banku,
 - c) informacji o stanie środków pieniężnych w kasach Banku,
 - d) prognoz odprowadzeń i zasileń w środki pieniężne uzyskanych z placówek Banku,
 - e) wymaganego (przepisami NBP) stanu rezerwy obowiązkowej,
 - f) wielkości posiadanych lokat terminowych oraz płynnych papierów wartościowych,
 - g) ustalenia wolnych środków do zagospodarowania, bądź niedoboru środków;
- 2) analiza cen środków pieniężnych oraz sytuacji na rynku międzybankowym;
 - 3) zawieranie transakcji;
 - 4) obliczanie i utrzymywanie poziomu nadzorczych miar płynności oraz utrzymywanie wskaźnika pokrycia wpływów netto – LCR.

W powyższych czynnościach udział biorą Zespół Sprawozdawczo - Finansowy, Zespół Kasowo Skarbcowy oraz monitorujące poziom ryzyka płynności Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz. Szczegółowe zadania i zakresy odpowiedzialności komórek organizacyjnych w procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania zostały określone w „Polityce zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”. Natomiast zawieranie transakcji odbywa się zgodnie z „Instrukcją zarządzania inwestycjami finansowymi w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”, regulaminami i zarządzeniami normującymi zawarcie transakcji, wynikających z podpisanych umów i porozumień.

Zakres informacji jakościowych umożliwiających uczestnikom rynku ocenę zarządzania ryzykiem płynności i finansowania.

Najważniejsze aspekty ryzyka płynności, na które był narażony Bank i które podlegały monitorowaniu dotyczyły koncentracji dużych depozytów oraz odpływu środków budżetowych.

Bank kierował się zasadą utrzymywania optymalnego poziomu aktywów płynnych, pozwalającego na regulowanie krótko i średnioterminowych potrzeb płynnościowych. Budując portfel aktywów płynnych miał na uwadze, aby aktywa tworzące zabezpieczenie przed utratą płynności były odpowiednio zdywersyfikowane. Środki lokowane były głównie w bezpieczne, dłużne instrumenty skarbowe, instrumenty NBP (bony) oraz lokaty terminowe w BPS S.A. Ekspozycje wobec banku centralnego jak i rządu centralnego charakteryzują się wyjątkowo wysoką płynnością i jakością kredytową. Bank miał możliwość uwzględniania ich w swoich zabezpieczeniach bez ograniczeń, gdyż aktywa te nie podlegają redukcji wartości ani wymogowi dywersyfikacji.

Źródło finansowania Banku stanowiły zgromadzone depozyty klientów. Zapewnieniu ich stabilności i odpowiedniej dywersyfikacji służyło określenie limitów, monitorowanie wartości i struktury bazy depozytowej, monitorowanie poziomu wskaźników stabilności bazy depozytowej, zrywalności i odnawialności depozytów.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych wskazanych zarówno w „Polityce zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” jak również w „Instrukcji zarządzania inwestycjami finansowymi w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”.

W Banku obowiązują limity wyznaczone przez instytucje zewnętrzne takie jak:

- 1) nadzorcze miary płynności obejmujące:
 - a) miary płynności krótkoterminowej (luka płynności krótkoterminowej, współczynnik płynności krótkoterminowej),

- b) miary płynności długoterminowej (współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi, współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi).
- 2) miary płynności wprowadzone Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 wraz z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 2015/61 obejmujące:
 - a) wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR) – określający, w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną w okresie 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności,
W związku z uczestnictwem w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS i decyzją Komisji Nadzoru Finansowego Bank jest zwolniony z obowiązku spełniania wymogu dotyczącego pokrycia płynności określonego w art. 412 Rozporządzenia CRR. Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oblicza łączny wskaźnik LCR dla wszystkich uczestników,
 - b) wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR) - mający określić stosunek dostępnej wartości stabilnego finansowania do wymaganej wartości stabilnego finansowania, będący obecnie w fazie testów i kalibracji.

Instrumentami całościowego zarządzania ryzykiem płynności i finansowania Banku są globalne limity ostrożnościowe, ograniczające to ryzyko, które zostały zaprezentowane według stanu na dzień 31.12.2018r. w Oświadczeniu Zarządu.

W ramach przyjętej i obowiązującej „Polityce zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” Bank posiada, wewnętrzne procedury postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów płynnościowych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, które są współmierne do charakteru, rozmiaru i skali działalności Banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. W ramach pomiaru ryzyka płynności Bank przeprowadzał w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych: wrażliwości, scenariuszowe i odwrócone. Testy warunków skrajnych scenariuszowe i wrażliwości przeprowadzane były w trzech wariantach :

- 1) wewnętrznym:
 - a) utrata zaufania do Banku, będąca m.in. wynikiem pojawienia się negatywnych informacji o sytuacji finansowej Banku lub o sposobie prowadzenia przez Bank działalności,
 - b) zła sytuacja finansowa Banku przejawiająca się odpływem środków depozytowych,
 - c) wzrost kredytów przeterminowanych,
 - d) interakcja ryzyka płynności z wnioskami i rezultatami testów warunków skrajnych przeprowadzanych dla innych rodzajów ryzyka.
- 2) systemowym:
 - a) zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku,
 - b) awarie systemów komputerowych, brak połączeń telekomunikacyjnych, brak zasileń energetycznych
 - c) stopień negatywnych tendencji do zaostrzeń napięcia na rynku finansowym,
 - d) zakłócenia rozliczeniowe na rynku międzybankowym,
- 3) mieszanym:
 - a) zła sytuacja finansowa Banku oraz wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty,
 - b) wzrost kredytów zagrożonych oraz zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku.

Ponadto Bank wykonywał odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank nadzorczych miar płynności.

Wykaz obowiązujących testów warunków skrajnych został określony w „Polityce zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”.

Wyniki testów warunków skrajnych wykazały, że Bank posiadał konieczny do utrzymania poziom bufora płynności. O wynikach informowany był Zarząd oraz, za pośrednictwem Komitetu Audytu, Rada Nadzorcza.

Na wypadek, gdyby rozwiązania stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się nieskuteczne zostały opracowane plany awaryjne płynności. Plan awaryjny sporządzany jest w formie pisemnej i zatwierdzany przez Zarząd. W 2018 r. w Banku obowiązywały plany awaryjne, które gwarantowały:

- niezakłócony dostęp do usług finansowych świadczonych przez Bank,
- bezpieczeństwo wkładów klientów zdeponowanych w Banku,
- skuteczną wewnętrzną koordynację i wymianę informacji pomiędzy komórkami/jednostkami organizacyjnymi Banku między innymi poprzez dostarczanie aktualnej, precyzyjnej i spójnej informacji,
- przetrawianie Banku w sytuacjach kryzysowych.

Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności i finansowania, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych. Są spójne z planami ciągłości działania Banku i są wykonalne w sytuacji, gdy plany ciągłości działania zostaną uruchomione.

W 2018 roku nie wystąpiły czynniki warunkujące uruchomienie planów awaryjnych.

Podejmowane przez Zarząd działania w zakresie ryzyka płynności i ryzyka finansowania realizowane były zgodnie z celami działalności Banku określonymi w „Strategii zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” a także przyjętym modelem biznesowym Banku. Metody zarządzania były odpowiednie do skali prowadzonej działalności, do istotności i złożoności ryzyka oraz na bieżąco były dostosowywane do nowych czynników i źródeł ryzyka. Bank posiadał wystarczającą ilość aktywów na pokrycie zobowiązań krótkoterminowych oraz bezpieczną ilość pasywów długoterminowych do sfinansowania długoterminowych aktywów. Z uwagi na przynależność Banku do Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS w sytuacji niebezpieczeństwa utraty bieżącej płynności lub wypłacalności, Bankowi mogła zostać udzielona pomoc finansowa z Funduszu Zabezpieczającego w Systemie Ochrony Zrzeszenia Banku BPS, co wpływało na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Zakres informacji ilościowych dotyczących pozycji płynności Banku wg stanu na 31.12.2018r.

- w Tabeli 12 zaprezentowano zestawienie urealnionej luki płynności i skumulowanej luki płynności, w Tabeli 13 Wielkości współczynników nadzorczych miar płynności i w Tabeli 14 Poziom wskaźnika pokrycia wpływów netto - LCR.

TABELA NR 12. Luka płynności

Urealnione zestawienie płynności (tys. zł)													
Lp	Wyszczególnienie	SUMA	A'Vista	>24 h <=7dni	>7 dni <=1 m- ca	> 1 m- ca < = 3 m-cy	> 3 m- cy < = 6 m-cy	> 6 m- cy < = 1 rok	> 1 rok < = 3 lata	> 3 lat < = 5 lat	> 5 lat < = 10 lat	> 10 lat < = 20 lat	> 20 lat
	AKTYWA BILANSOWE	270 629	4 938	76 433	3 617	9 508	10 672	16 246	48 794	23 360	41 213	13 417	22 429

	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	3 784	3 784	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PASYWA BILANSOWE	270 629	33 699	5 361	1 253	3 844	3 569	3 656	10	31 891	0	0	187 347
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	20 128	19 065	0	1 063	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wskaźniki płynności												
1.	Luka		-44042	71 072	1 302	5 664	7 103	12 590	48 783	-8 530	41 213	13 417	-164 918
2.	Luka skumulowana		-44042	27 031	28 333	33 997	41 100	53 690	102 473	93 943	135 157	148 574	-16 344
3.	Wskaźnik płynności		0,17	14,26	1,56	2,47	2,99	4,44	-	0,73	-	-	0,12
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		0,17	1,47	1,47	1,53	1,61	1,75	2,43	191	2,31	2,44	0,94

TABELA NR 13. Wielkości współczynników nadzorczych miar płynności.

Miary płynności		Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1 + A2) - B5)	0	>0,00 tys. zł	31 537,72
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej ((A1 + A2) / B5)	1	1,00	1,70
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1	1,10	2,50
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1	1,05	1,24

* z uwzględnieniem korekt wynikających z metodologii wyznaczania nadzorczych miar płynności

Wyliczone na koniec 2018 roku wartości nadzorczych miar płynności kształtowały się powyżej wartości minimalnych określonych w Uchwale 386/2008 KNF

TABELA NR 14. Poziom wskaźnika pokrycia wpływów netto.

L.p.		Wartość
1	Aktywa płynne (tys. zł)	53 967,58
4	Wpływy płynności netto (tys. zł)	39 734,98
5	Wskaźnik pokrycia wpływów netto – LCR (%)	135,82

Na dzień 31.12.2018r. wskaźnik LCR wyniósł 136%. Jego wartość kształtowała się powyżej minimalnego progu 100% określonego w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

XI. Polityka w zakresie wynagrodzeń

Zasady polityki wynagradzania regulują następujące procedury wewnętrzne:

- „Regulamin wynagradzania pracowników Banku Spółdzielczego w Zgierzu” uchwalony przez Zarząd Banku,
- „Regulamin wynagradzania członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Zgierzu” uchwalony przez Radę Nadzorczą,
- „Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Zgierzu”, uchwalona przez Radę Nadzorczą.

Celem Polityki jest m.in. wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka a także wspieranie realizacji strategii działania oraz ograniczanie konfliktu interesów. Do grupy osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko w Banku zaliczono: Członków Rady Nadzorczej, Członków Zarządu, Głównego Księgowego, pracowników: Stanowiska Kontroli Wewnętrznej i Monitorowania Zgodności, Stanowiska Zarządzania Ryzykami i Analiz, Stanowiska Kadr oraz Kierownika Zespołu Informatyków.

Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują tylko stałe składniki wynagrodzenia. Decyzje o przyznaniu zmiennych składników wynagrodzenia dla Członków Zarządu podejmuje Rada Nadzorcza, zaś w stosunku do pozostałych stanowisk kierowniczych - Zarząd Banku.

Przyznanie zmiennych składników wynagradzania dla Członków Zarządu może nastąpić po wydaniu raportu z badania sprawozdania finansowego Banku z opinią biegłego rewidenta oraz ocenie wskaźników jakościowych i ilościowych tj., zysk netto, zwrot z kapitału własnego (ROE), współczynnik kapitałowy oraz wskaźnik C/I.

Przyznanie zmiennych składników wynagrodzenia w stosunku do pozostałych osób objętych Polityką jest uzależnione od stopnia realizacji zadań, określonych w załączniku do Polityki. Do wynagrodzenia zmiennego na kwotę niższą niż 50% najwyższego wynagrodzenia zasadniczego brutto wypłaconego w Banku w roku podlegającym ocenie nie ma zastosowania odroczenie wypłaty.

Stosunek zmiennego do stałego wynagrodzenia u pracownika, którego działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku nie może przekroczyć 75%. Polityka określa warunki ograniczające wysokość lub wykluczające przyznanie i wypłatę wynagrodzenia zmiennego.

Łączna kwota wypłacanej premii osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej.

W 2018r. w Banku nie wypłacono zmiennych składników wynagrodzenia wynikających z Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Zgierzu. Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Monitorowania Zgodności dokonało niezależnego przeglądu prawidłowości wdrożenia ww. Polityki. Wyniki przeglądu zostały przedstawione Radzie Nadzorczej.

Z uwagi na skalę działalności w banku nie powołano komitetu ds. Wynagrodzeń. W 2018 r. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie stosowania zmiennych składników wynagrodzenia.

W Banku w 2018 r. wystąpiły płatności związane z odprawami emerytalnymi dla osób zajmujących stanowiska kierownicze. Ich poziom był zgodny z obowiązującym Regulaminem wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Zgierzu.

Zbiorczą informację o wysokości wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku w 2018r. w podziale na obszary działalności zawiera Tabela nr 15.

TABELA NR 15

Obszar działalności	Liczba pracowników	Łączna kwota wynagrodzenia (w tys. zł)	Struktura
Zarządzanie; Pozostała działalność nie związana z handlem	9	844,19	87 %
Handel	1	124,8	13 %
Razem:	10	968,99	100 %

Zbiorczą informację o wynagrodzeniach pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku w 2018 r. zawiera Tabela nr 16.

TABELA NR 16

Rok 2017	w tys. zł
Liczba osób na stanowiskach kierowniczych	10
Wynagrodzenie stałe *	962,27
Wynagrodzenie zmienne	0,00
Łącznie	962,27

*w tym nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne

XII. Dźwignia finansowa

Wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z art. 429 CRR jest wyrażonym w procentach udziałem kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych.

Czynniki, które miały wpływ na prezentowany wskaźnik w 2018r.:

- fundusz zasobowy Banku powiększył się o zysk za 2017r. (880,36 tys. zł),
- fundusz udziałowy, wyliczany zgodnie z Rozporządzeniem CRR z uwzględnieniem wprowadzonych do Statutu zmian w związku ze zmienionym art. 10c ustawy z dnia 7.12.2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zwiększył się o 221,70 tys. zł),
- suma bilansowa wzrosła w 2018r. o 8,50 % w porównaniu ze stanem na koniec 2017r.

Bank w obowiązującej Strategii zarządzania i planowania kapitałowego określił minimalną wielkość dźwigni finansowej na poziomie 5%.

Powyższy wskaźnik jest monitorowany i prezentowany w ramach kwartalnej analizy kapitału wewnętrznego. Wielkość dźwigni finansowej na dzień 31.12.2018r. wynosiła 7,70 %.

Poziom wskaźnika dźwigni znajduje się na zadawalającym poziomie, przy niewielkich jego zmianach, nie jest więc uzasadniony opis czynników wpływających na zmiany jego wielkości.

TABELA NR 17

Wskaźnik dźwigni		wartości w tys. zł	wskaźnik w %
Kapitał T1	W pełni wprowadzona definicja	21.581,28 / 280.116,44	7,70
	Definicja przejściowa	21.581,28 / 280.116,44	7,70

Na podstawie rocznego przeglądu procesu ICAAP ryzyko nadmiernej dźwigni zostało uznane w Banku za nieistotne. W związku z tym Bank nie posiada odrębnych procedur zarządzania przedmiotowym ryzykiem. Tabela nr 18 przedstawia podział miary ekspozycji całkowitej.

TABELA NR 18

Kategorie ekspozycji	Wartość ekspozycji w tys. zł
Rządy i banki centralne	28 638,30
Samorządy terytorialne i władze lokalne	54 422,37
Podmioty sektora publicznego	0,99
Instytucje	60 337,75
Przedsiębiorcy	34 380,67
Detaliczne	31 926,43
Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	40 166,34
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 697,99
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	4 341,93
Ekspozycje kapitałowe	3 872,31
Pozostałe	7 856,30
EKSPOZYCJE POZABILANSOWE	9 475,07
RAZEM:	280 116,45

XIII. Stosowane techniki ograniczania ryzyka

W celu redukcji poziomu ryzyka Bank przyjmuje zabezpieczenia transakcji kredytowych. Zabezpieczenie kredytu ma na celu zapewnienie Bankowi odzyskanie kwoty udzielonego kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi kosztami w przypadku, gdyby kredytobiorca nie uregulował tych płatności w terminach ustalonych w umowie kredytowej.

Poziom oraz forma zabezpieczenia uzależniona jest od ryzyka kredytowego związanego z zawieraną transakcją, a w szczególności od:

- 1) rodzaju, wysokości kredytu oraz terminu jego spłaty;
- 2) płynności zabezpieczenia oraz realnej możliwości zaspokojenia roszczeń Banku z przyjętego zabezpieczenia w możliwie krótkim czasie;
- 3) sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy;

- 4) statusu prawnego kredytobiorcy;
- 5) cech danego zabezpieczenia, wynikającego z przepisów prawa, tj. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności, tryb egzekucji należności, kolejność zaspokojenia roszczeń itp.;
- 6) kosztu ustanowienia zabezpieczenia dla Banku i kredytobiorcy.

Bank stosuje zabezpieczenia zgodnie z obowiązującą „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”, określającą formy, zasady i tryb przyjmowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz innych usług obciążonych ryzykiem kredytowym ze wskazaniem zabezpieczeń, które Bank może uwzględnić w kalkulacji wymogu kapitałowego oraz pomniejszania podstawy naliczenia rezerwy celowej.

W Banku prowadzony jest monitoring zabezpieczeń. Pracownicy jednostek sprzedażowych gromadzą dokumentację w zakresie prawidłowości ustanowienia zabezpieczeń pod względem formalno - prawnym oraz ich wartości, Stanowisko Monitoringu Klasyfikacyjnego dokonuje oceny stanu i aktualnej wartości zabezpieczeń zgodnie z zapisami „Instrukcji monitoringu klientów i zabezpieczeń wierzytelności Banku Spółdzielczego w Zgierzu”.

Zasady wyceny zabezpieczeń zostały określone w „Instrukcji oceny wartości prawnych zabezpieczeń”.

Podstawowe zabezpieczenia stosowane w Banku w 2018 r.:

- weksel in blanco,
- pełnomocnictwo do rachunku bankowego,
- hipoteka,
- zastaw rejestrowy,
- ubezpieczenie kredytu,
- przelew (cesja) wierzytelności,

Bank badał koncentrację ryzyka kredytowego w odniesieniu do następujących rodzajów stosowanych zabezpieczeń: przelew (cesja) wierzytelności, hipoteka na nieruchomości mieszkalnej i niemieszkalnej, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, zastaw rejestrowy.

Bank stosuje rzeczywistą i nierzeczywistą ochronę kredytową, według metody uproszczonej ujmowania zabezpieczeń.

Ochrona kredytowa rzeczywista oznacza, że w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, niewypłacalności, upadłości lub innego dotyczącego kontrahenta zdarzenia kredytowego określonego w transakcji, Bank może upłynnić, dokonać transferu, przejąć lub zatrzymać zabezpieczenie.

W przypadku ochrony kredytowej nierzeczywistej strona trzecia umowy zobowiązuje się do zapłacenia określonej kwoty, w przypadku niewypłacalności dłużnika.

Zasady stosowania technik redukcji (ograniczania) ryzyka kredytowego zostały ujęte w „Procedurze szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Zgierzu”.

Do zabezpieczeń stosowanych w ramach technik redukcji ryzyka Bank zalicza kaucje i poręczenia BGK.

XIV. Zasady Ładu Korporacyjnego

Informacja z zakresu stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego znajduje się na stronie internetowej Banku www.bszgierz.pl.

Rada Nadzorcza dokonała oceny funkcjonowania „Zasad Ładu Korporacyjnego Banku Spółdzielczego w Zgierzu”, której treść została przedstawiona poniżej.

Ocena stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Zgierzu w 2018 roku.

Stosownie do zapisów § 27 „Zasad Ładu Korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” Rada Nadzorcza przeprowadziła ocenę ich stosowania w 2018 r. podczas posiedzenia w dniu 27 marca 2019 r.

W wyniku przeglądu stwierdzono, iż Zarząd wprowadził w Banku w 2014 r. Zasady Ładu Korporacyjnego, opracowane na podstawie Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez KNF, uchwalone przez Radę Nadzorczą a następnie przyjęte przez Zebranie Przedstawicieli (Uchwała Nr 13/2015).

W 2018 r. „Zasady Ładu Korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Zgierzu” rozszerzono o zapisy dotyczące funkcji i zadań Komitetu Audytu, a także dostosowano je do innych wewnętrznych procedur obowiązujących w organizacji.

Nowe brzmienie Zasad Ładu Korporacyjnego Zebranie Przedstawicieli Banku przyjęło w dniu 29 maja 2018 r.

Zasady Ładu Korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Zgierzu stanowią zbiór zasad określających relacje wewnętrzne i zewnętrzne Banku, w tym relacje z Udziałowcami Banku i Klientami, organizację, funkcjonowanie nadzoru wewnętrznego oraz kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych, a także organów statutowych i zasad ich współdziałania. Są sformułowane zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku.

Na podstawie przeprowadzonej oceny Rada Nadzorcza stwierdza:

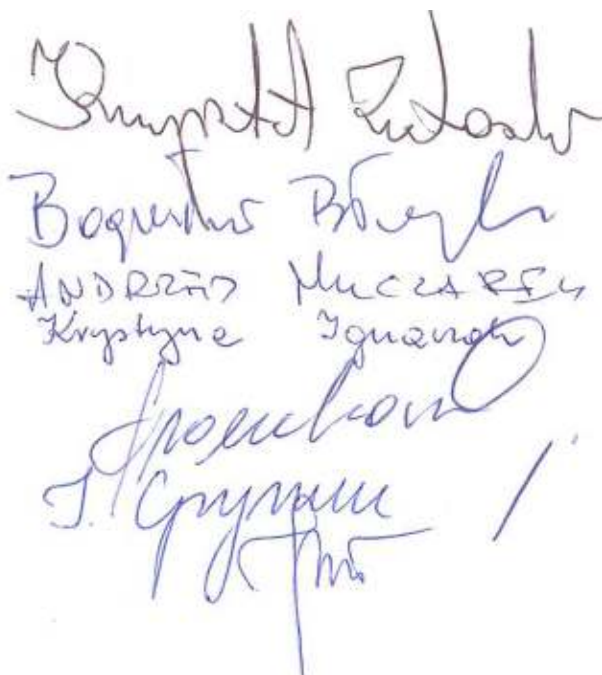
1. Zasady Ładu Korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Zgierzu stanowią istotny dokument programowy w polityce Banku oraz wpływają na kształtowanie właściwych zasad postępowania w organizacji,
2. Bank, będąc instytucją zaufania publicznego prowadzi działalność z zachowaniem najwyższej staranności, przykładą szczególną uwagę do profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład organów podmiotu nadzorowanego,
3. Dobre relacje Banku z Klientami budują zaufanie do Banku, a dbałość o Klienta jest jednym z nadrzędnych celów strategicznych,
4. Rzetelne informowanie Klientów o oferowanej usłudze czy produkcie, w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy z uwzględnieniem ryzyka z nimi związanego, jest podstawowym obowiązkiem pracowników Banku i jest realizowane na etapie komunikacji marketingowej, doboru odpowiedniego dla Klienta produktu finansowego czy usługi oraz nawiązywania stosunku prawnego,

5. Bank może skutecznie realizować wyznaczone cele strategiczne dzięki właściwej strukturze organizacyjnej, poddawanej okresowym przeglądom oraz dzięki odpowiedniemu systemowi kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem,
6. Polityka informacyjna Banku ułatwia dostęp do informacji zarówno Klientom jak i Udziałowcom Banku, co służy budowaniu właściwych relacji; wynikające z niej informacje są publikowane na stronie internetowej Banku pod adresem www.bszgierz.pl,
7. Polityka wynagradzania Członków Rady Nadzorczej, w tym Komitetu Audytu, Zarządu oraz osób pełniących kluczowe funkcje jest przejrzysta, uwzględniająca sytuację finansową Banku i nie stanowi zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności Banku,
8. Bank zapewnia wszystkim pracownikom możliwość anonimowego powiadamiania Zarządu lub Rady Nadzorczej o naruszeniach prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych,
9. Bank posiada i udostępnia klientom zasady składania i rozpatrywania skarg i reklamacji, zapewniając wnikliwą i obiektywną obsługę procesu reklamacyjnego,
10. Bank wyodrębnił w strukturze organizacyjnej Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Monitorowania Zgodności, zapewniając jednocześnie pracownikowi tego stanowiska możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem i Radą Nadzorczą, a także udział w posiedzeniach Zarządu.
11. Audyt sprawowany jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia, co gwarantuje jego niezależność.

Na podstawie przeprowadzonego przeglądu Rada Nadzorcza stwierdziła, że w Banku z należytą starannością są przestrzegane zapisy Zasad Ładu Korporacyjnego.

Informację o niniejszej ocenie stosowania w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego Rada Nadzorcza przedłożyła najbliższemu Zebraniu Przedstawicieli.

Zgierz, dnia 27 marca 2019 r.

Bogusław Bręcki
ANDRZEJ MUCIAREK
Krzysztof Ignaszek
J. Gryniewicz

XV. System kontroli wewnętrznej

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Zgierzu stosownie do postanowień obowiązującej ustawy Prawo bankowe funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W 2018 r. system kontroli wewnętrznej w BS w Zgierzu funkcjonował w oparciu o postanowienia „Regulaminu systemu kontroli wewnętrznej” stanowiącego załącznik do Uchwały nr 167/2017 z 30.11.2017 r. i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 36/2017 z 15.12.2017r. W wyniku rocznego przeglądu procedur Regulamin podlegał zmianom i został przyjęty przez Zarząd i zatwierdzonym przez Radę (odpowiednio Uchwała nr 201/2018 z 12.12.2018 r. oraz Uchwała nr 29/2018 z 14.12.2018 r.)

Nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej Banku sprawuje Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu oraz zapewnia, aby kontrola wewnętrzna była sprawowana z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrole wewnętrzne oraz badania zgodności nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi. Rada Nadzorcza w okresach rocznych dokonuje oceny adekwatności, efektywności i skuteczności zarówno całego systemu kontroli wewnętrznej Banku, jak i wybranych jego elementów. Rada Nadzorcza przeprowadza ocenę na podstawie przyjętych kryteriów oceny oraz opinii Komitetu Audytu. Do kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej należą przede wszystkim:

- ocena realizacji zatwierdzonych celów określonych w Strategicznym Planie Działania,
- osiągnięcie założeń finansowych na dany rok w zakresie wyniku finansowego, w tym osiągnięcie minimów wskaźnikowych określonych w Umowie Systemu Ochrony,
- ocena zmaterializowania ryzyka reputacji banku,
- wyniki kontroli/przeglądów/audytów Spółdzielni i audytów zewnętrznych realizowanych przez komórki wewnętrzne banku i podmioty zewnętrzne,
- ilość błędów znaczących i krytycznych identyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania,
- trendy w ilościach skarg Klientów do KNF z uwzględnieniem trendu skarg zasadnych,
- ilość i kwota rzeczywistych strat operacyjnych (trend),
- przekraczanie istotnych limitów ustanowionych przez bank.

Zarząd odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje

funkcję kontroli, Komórkę ds. Zgodności, oraz zapewnia niezależność tym komórkom. Zarząd, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia powyższych zadań.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

1. Na poziom I (pierwsza linia obrony) składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank;
2. Poziom II (druga linia obrony) to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku niezależne od zarządzania ryzykiem na Poziomie I;
3. Poziom III (trzecia linia obrony) to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Pierwsza linia obrony

Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami. Celem kontroli realizowanej na pierwszej linii obrony jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, komórki/jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji. Kontrola na pierwszej linii obrony sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

Druga linia obrony

Druga linia obrony odpowiedzialna jest w szczególności za: monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych (np. limitów, wskaźników), przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych, raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości. Kontrola realizowana na drugiej linii obrony to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych na Poziomie I oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych. Kontrola na Poziomie II obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli na Poziomie I oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w Banku.

Trzecia linia obrony

Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej w Banku. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnił:

- 1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
- 2) komórkę ds. zgodności mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;
- 3) niezależną komórkę audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego, audyt wewnętrzny realizowany jest w Banku przez Komórkę Audytu Wewnętrznego Spółdzielni zgodnie z umową Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W 2018 r. funkcja kontroli realizowana była w oparciu o zatwierdzoną przez Zarząd Banku Matrycę funkcji kontroli stanowiącą plan w zakresie niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach istotnych poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie na pierwszej i drugiej linii obrony tj. w poziomie i pionie.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnił funkcję zapewnienia zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Funkcja zapewnienia zgodności realizowana jest przez wyodrębnione w strukturze organizacyjnej, niezależne Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Monitorowania Zgodności pełniące funkcję Komórki ds. zgodności podległe w strukturze organizacyjnej bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Zarząd Uchwałą 70/2017 z 17.05.2017 r. przyjął Regulamin funkcjonowania Komórki ds. zgodności, który został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Uchwałą nr 12/2017 z dnia 12.06.2017 r. Regulamin w 2018 r. podlegał rocznemu przeglądowi zarządczemu procedur. Niezależność pracownika Stanowiska Kontroli Wewnętrznej i Monitorowania Zgodności (SKW) została zapewniona poprzez możliwość bezpośredniego kontaktu z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej. Pracownik ma prawo zgłaszania zagadnień dotyczących zgodności Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, a także członkom Rady Nadzorczej lub Zarządu. Pracownik SKW uczestniczy we wszystkich posiedzeniach Zarządu oraz w posiedzeniach Rady Nadzorczej, w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem. Powoływanie i odwoływanie pracownika SKW odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej. Odwołanie pracownika SKW odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu przez Radę Nadzorczą. W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w Komórcie ds. zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniach i umiejętnościach.

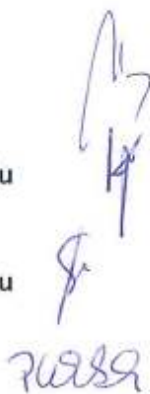
XVI. Oświadczenia Zarządu

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Zgierzu niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacjach podlegających ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Zgierzu” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem jak i kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

ZARZĄD BANKU

1. Elżbieta Zytek	- Prezes Zarządu
2. Krystyna Nowak	- Zastępca Prezesa Zarządu
3. Marzena Iskrzyńska	- Zastępca Prezesa Zarządu
4. Piotr Witczak	- Członek Zarządu

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Zgierzu niniejszym oświadcza, że zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd regulacje wewnętrzne, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka.

Na podstawie poniżej przedstawionych wskaźników Zarząd ocenia system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka.

Kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka:

Wskaźniki dotyczące ryzyka kredytowego

L.p.	Wskaźnik	31.12.2018r.
1	Udział portfela kredytowego w aktywach brutto	57,97%
2	Udział zobowiązań pozabilansowych ogółem w całkowitym zaangażowaniu kredytowym	10,89%
3	Udział należności zagrożonych brutto w portfelu kredytowym brutto	6,24%
4	Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami	34,99%
5	Ekspozycje wobec podmiotów wymienionych w art. 79 ust. 1 Ustawy Prawo bankowe do kapitału Tier I	5,00%
6	Udział portfela ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) w całkowitym zaangażowaniu kredytowym Banku	36,61%
7	Wskaźnik jakości portfela EKZH (zagrożone EKZH/EKZH ogółem)	11,73 %
8	Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	5,18%
9	Wskaźnik jakości portfela DEK (zagrożone DEK/DEK ogółem)	1,80%

Wskaźniki dotyczące ryzyka stopy procentowej

L.p.	Wskaźnik	31.12.2018r.
1	Udział aktywów oprocentowanych w sumie bilansowej	92,3%
2	Udział pasywów oprocentowanych w sumie bilansowej	87,4%
3	Relacja luki skumulowanej do wartości bilansowej aktywów	4,89%
4	Zmiana wyniku odsetkowego przy założeniu zmiany stóp o 200 pb w relacji do funduszy własnych	9,65%
5	Zmiana wyniku odsetkowego (annualizowanego) przy założeniu zmiany stóp o 50 pb	3,63%

Wskaźniki dotyczące ryzyka płynności

L.p.	Wskaźnik	31.12.2018r.
1	Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	1,47
2	Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	1,53
3	Wskaźnik płynności do 1 roku	1,75
4	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	1,36
5	M1 Luka płynności krótkoterminowej	31 538
6	M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,70
7	M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	2,50
8	M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,24
9	Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem wg wartości bilansowej	28,29%

10	Udział kredytów (wg wartości nominalnej) w aktywach wg wartości bilansowej	60,87%
11	Udział udzielonych zobowiązań pozabilansowych w aktywach wg wartości bilansowej	7,44%
12	Udział depozytów stabilnych w aktywach wg wartości bilansowej	71,68%
13	Udział depozytów niestabilnych w aktywach wg wartości bilansowej	17,10%
14	Udział depozytów w kredytach, skupionych wierzytelnościach i zrealizowanych gwarancjach	145,84%

Wskaźniki dotyczące ryzyka walutowego

L.p.	Wskaźnik	31.12.2018r.
1	Całkowita pozycja walutowa do funduszy własnych	0,01%

Wskaźniki efektywności działania wg RWEF

L.p.	Wskaźnik	31.12.2018r.
1	ROE netto	6,01%
2	ROA netto	0,50%
3	Marża odsetkowa	2,75%

ZARZĄD BANKU

1. Elżbieta Zytek - Prezes Zarządu
2. Krystyna Nowak - Zastępca Prezesa Zarządu
3. Marzena Iskrzyńska - Zastępca Prezesa Zarządu
4. Piotr Witczak - Członek Zarządu

